

2023-08-10 Nr. NV-2020

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1068 TAIS-23-8392(4)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2013 M. BALANDŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 280 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-06-01	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintas (toliau – Aprašas), keistinas siekiant:

- įgyvendinti 2023 m. kovo 23 d. priimtą Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 24, 30, 31, 32, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1830, kuriuo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme numatytas Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo pagrindas, jeigu asmuo, kuris Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo išimties tvarka, būdamas ir kitos valstybės pilietis, savo veiksmais kelia grėsmę Lietuvos Respublikos saugumo interesams, viešai reiškia palaikymą valstybei, keliančiai grėsmę Lietuvos Respublikos ir (ar) kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir (ar) jų sąjungininkų saugumo interesams (įsigaliojo 2023 m. birželio 1 d.). Apraše turėtų būti nustatyta dokumentų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo šiuo pagrindu rengimo, vidaus reikalų ministro kreipimosi į Respublikos Prezidentą dėl sprendimo priėmimo tvarka;
- įgyvendinti 2022 m. lapkričio 24 d. priimtą Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 29, 32, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1602, kuris susijęs su teismų sistemos pokyčiais nuo 2024 m. sausio 1 d. Apraše tikslintinas administracinio teismo pavadinimas;
- įgyvendinti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2022 m. birželio 27 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-5333 „Dėl pilietybės atkūrimo, pilietybės suteikimo supaprastinta tvarka, leidimų nuolat gyventi Lietuvoje išdavimo pagal suklasotus asmens kilmės dokumentus prevencijos ir kontrolės“ pateiktas rekomendacijas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo pagal suklasotus asmens kilmės dokumentus prevencijos ir kontrolės stiprinimo;
- spręsti praktikoje kylančias problemas, susijusias su pateikiamų dokumentų legalizavimo ar tvirtinimo pažyma (Apostille) reikalavimo taikymu, galimybe pasinaudoti dokumentais, jeigu jie turimi kito asmens byloje, dokumentų originalų pateikimu ir kitas), ištaisyti redakcinio pobūdžio netikslumus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

- Apraše nustatoma dokumentų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, jeigu asmuo, kuris Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo išimties tvarka, būdamas ir kitos valstybės pilietis, savo veiksmais kelia grėsmę Lietuvos Respublikos saugumo interesams, viešai reiškia palaikymą valstybei, keliančiai grėsmę Lietuvos Respublikos ir (ar) kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir (ar) jų sąjungininkų saugumo interesams, rengimo tvarka ir terminai.

Nustatoma, kad vidaus reikalų ministro pavedimu Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos dokumentus turi parengti ne vėliau kaip per vieną mėnesį.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMO FORMA

Valstybės saugumo departamentas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Migracijos departamento paklausimo gavimo dienos pateikia išvadą, ar paklausime nurodytas asmuo kelia grėsmę Lietuvos Respublikos saugumo interesams, o Užsienio reikalų ministerija teikia turimą informaciją, ar šis asmuo viešai reiškia palaikymą valstybei, keliančiai grėsmę Lietuvos Respublikos ir (ar) kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir (ar) jų sąjungininkų saugumo interesams. Gavęs Migracijos departamento parengtus dokumentus, vidaus reikalų ministras ne vėliau kaip per 10 darbo dienų kreipiasi į Respublikos Prezidentą dėl sprendimo dėl išimties tvarka suteiktos Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo priėmimo.

2. Apraše tikslinamas administracinio teismo pavadinimas – nuo 2024 m. sausio 1 d. Pilietybės įstatyme numatytais atvejais dėl pilietybės netekimo kreipiamasi į pirmosios instancijos administracinį teismą (šiuo metu Vilniaus apygardos administracinį teismą);

3. Atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijas, Aprašas papildytas nuostatomis dėl dokumentų klastojimo rizikų kontrolės. Asmens pateiktų dokumentų, išduotų ne Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų, autentiškumo patikrinimai būtų atliekami atsitiktine tvarka, atsižvelgiant į iš anksto nusistatytus rizikos požymius, o esant pateiktuose dokumentuose klastojimo požymių ar pagrįstų abejonių dėl dokumentų tikrumo, medžiaga perduodama ikiteisminį tyrimą atliekančioms institucijoms.

4. Atsisakoma reikalavimo pakartotinai legalizuoti ar tvirtinti pažyma (Apostille) prie kito asmens prašymo pridėtus dokumentus, jeigu dokumentų kopijų tikrumas buvo patvirtintas notarine ar jai prilyginta tvarka; numatomos reikalavimo legalizuoti ir tvirtinti pažyma (Apostille) dokumentus išimties (pvz., pateikiamų su pranešimu apie kitos pilietybės įgijimą, kai dokumentų legalizavimas arba tvirtinimas pažyma (Apostille) yra negalimas dėl objektyvių priežasčių).

Nustatoma sutikimo leisti naudotis prie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pridėtais dokumentais kitam asmeniui (giminaičiui) įforminimo tvarka;

tikslinama dokumentų originalų pateikimo Migracijos departamentui ar Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai tvarka;

numatomos Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo procedūros tvarka tais atvejais, kai gavus informaciją apie asmens įgytą kitos valstybės pilietybę, neturima šio asmens kontaktinių duomenų;

tikslinamas reikalavimas dėl užsienio valstybės išduotos pažymos apie teistumą pateikimo (reikalavimas taikomas, jeigu toje valstybėje asmuo gyveno ne trumpiau kaip 6 mėnesius);

nustatoma pareiga asmeniui informuoti per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (MIGRIS) apie pateiktų dokumentų trūkumų pašalinimą, jeigu nagrinėjant dokumentus jų buvo nustatyta;

nustatoma, kad asmens pateiktas per MIGRIS prašymas leisti prisiekti Lietuvai laikomas negaliojančiu asmeniui per 4 mėnesius nepateikus dokumentų originalų;

dėl teisės atkurti pilietybę pažymėjimo arba lietuvių kilmę patvirtinančio pažymėjimo nereikia atvykti į Migracijos departamentą ar konsulinę įstaigą asmeniui, jeigu jis yra iki 2 metų amžiaus (šiuo metu taikoma iki 1 metų amžiaus);

tikslinami asmens duomenys, kurie turi būti tikrinami Vidaus reikalų ministerijai gavus iš Respublikos Prezidento kanceliarijos Prezidento dekreto dėl pilietybės projektą (asmens vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data ir valstybė, kurioje asmuo gimė (kai ir šiuo metu), papildomai – valstybės, kurioje asmuo gyvena, pavadinimas).

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Nustatomos pereinamosios nuostatos, siūloma nustatyti, kad prašymai dėl pilietybės, paduoti iki nutarimo įsigaliojimo, būtų baigiami nagrinėti ar rengti vadovaujantis iki šio nutarimo įsigaliojimo galiojusiomis Aprašo nuostatomis.

Nepateikta informacija dėl papildomų lėšų poreikio nutarimo nuostatomis įgyvendinti.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Specialiųjų tyrimų

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

tarnyba, Užsienio reikalų ministerija, Valstybės saugumo departamentu, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

- Teikime nepateikta informacija dėl papildomų lėšų poreikio projektui įgyvendinti.
- Pažymėtina, kad 2023 m. vasario 1 d. Vyriausybės nutarimu Apraše buvo nustatyti vidaus reikalų ministro įsakymuose dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo nurodomi asmens duomenys, skelbiant šiuos įsakymus viešai Teisės aktų registre (atvejai, kai asmens duomenys skelbiami, nurodant asmens vardą, pavardę, gimimo datą ir vietą (valstybę), ir kai skelbiamu nuasmeninti). Reikalavimas sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės skelbti Teisės aktų registre nustatytas Pilietybės įstatymo 36 straipsnyje, tačiau jame nėra nustatyta, kokie asmens duomenys viešai skelbiami. Įgyvendinant Pilietybės įstatyme nustatytą sprendimų dėl pilietybės skelbimo reikalavimą, skiriasi viešai skelbiami asmens duomenys, priklausomai nuo sprendimų dėl asmens Lietuvos Respublikos pilietybės priimančio subjekto ir Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ar netekimo pagrindo.

Vidaus reikalų ministerija, vykdydama 2023 m. sausio 24 d. tarpinstitucinio pasitarimo protokole nurodytą pavedimą atsižvelgti į pastabą dėl vieningos viešai Teisės aktų registre skelbiamų asmens duomenų praktikos taikymo, 2023 m. kovo 22 d. kreipėsi į Teisingumo ministeriją, Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją, Nacionalinę teismų administraciją ir Respublikos Prezidento kanceliariją, prašydama pateikti nuomonę dėl Teisės aktų registre viešai skelbiamų asmens duomenų apimties ir galimybių siekti vieningos praktikos. Minėtos institucijos pateikė savo nuomones ir nurodė, kad yra pasirengusio bendradarbiauti ieškant geriausio sprendimo. Paminėtina, kad Teisingumo ministerija atkreipė dėmesį į tai, kad esamas įstatyminis reguliavimas galimai neatitinka Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimų, kadangi Pilietybės įstatymo 36 straipsnyje nėra nurodyta, pvz., kokių tikslų viešai skelbiami asmens duomenys, kokios apimties duomenys skelbiami, kiek laiko jie skelbiami, o tai sukuria teisinį neaiškumą bei sudaro sąlygas įgyvendinti skirtingus sprendimus dėl asmens duomenų viešo paskelbimo.

Apibendrinusi iš minėtų institucijų gautą informaciją Vidaus reikalų ministerija projekto teikime nurodo, kad būtinus skelbti asmens duomenų apimties nustatymas turėtų būti įtvirtintas įstatymų lygmeniu, tačiau nenurodo, kada ir ar ketinama atitinkamus įstatymų projektus parengti. Todėl siūlytina formuluoti pavedimą Vidaus reikalų ministerijai (kaip formuojančiai politiką pilietybės srityje), rengiant Pilietybės įstatymo pakeitimus, įtraukti atitinkamas nuostatas dėl skelbiamos asmens duomenų apimties (arba parengti ir pateikti Vyriausybei Pilietybės įstatymo 36 straipsnio pakeitimo projektą, prireikus kitų įstatymų projektus, siekiant reglamentuoti viešai skelbiamuose sprendimuose dėl Lietuvos Respublikos pilietybės nurodomų asmens duomenų apimtį). Projekto rengėjams pasiūlyti parengti Vyriausybės posėdžio atitinkamo protokolinio sprendimo projektą.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Jurgita Žilinskienė

Viešojo valdymo grupė grupės vadovė